

ZNAMY LAUREATÓW I WYRÓŻNIONYCH KONKURSU ZABYTEK ZADBANY 2021

Posted on 22 listopada 2021

22 listopada br. podczas uroczystej gali prof. Magdalena Gawin Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalny Konserwator Zabytków oraz Bartosz Skaldawski Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, ogłosili laureatów i wyróżnionych w konkursie „Zabytek Zadbany”.

„Zabytek Zadbany” to ogólnopolski konkurs Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków, którego celem jest promocja opieki nad zabytkami poprzez propagowanie najlepszych wzorów konserwacji, utrzymania i zagospodarowania zabytków. Konkurs szczyli się wieloletnią tradycją – po raz pierwszy ogłoszony został w 1975 roku. O miano laureatów i wyróżnionych ubiegać się mogą właściciele i zarządcy zabytkowych nieruchomości, którzy wzorowo i konsekwentnie prowadzą działania - badawcze, rewitalizacyjne, konserwatorskie i budowlane. Procedurę konkursową prowadzi Narodowy Instytut Dziedzictwa.

W 2021 r. do konkursu zgłoszono **136 zabytkowych obiektów z 15 województw**.

W tegorocznej edycji konkursu Jury przyznało **7 nagród i 14 wyróżnień** w sześciu kategoriach.

Kategoria specjalna: właściwe użytkowanie i stała opieka nad zabytkiem

Laureaci:

- Zespół zamkowy w Łąncucie (woj. podkarpackie)

Muzeum – Zamek w Łąncucie otrzymał nagrodę za stałą i troskliwą opiekę konserwatorską, jaką zespół zamkowy objęty jest przez cały czas pełnienia funkcji muzealnej. Działania te zintensyfikowano w ostatnich latach, dzięki czemu zrewaloryzowano XVII-wieczne fortyfikacje oraz park, przeprowadzono również prace konserwatorskie i udostępniono wiele miejsc w pałacu oraz w innych budynkach, dotychczas wyłączonych ze zwiedzania. Prace te wykonano z wielką dbałością o zachowanie oryginalnej substancji oraz wyeksponowanie i dokumentację najbardziej interesujących odkryć.

Fot. Archiwum Muzeum - Zamku w Łańcucie

Fot. Marek Łabudzki

- Trwała ruina zamku w Rabsztynie (woj. małopolskie)
Laur przyznany został Gminie Olkusz za prowadzone od ponad 20 lat kompleksowe działania utrwalające zagrożone ruiny zamku. Prace wykonywane były zgodnie z Kartą ochrony historycznych ruin Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (PKN ICOMOS), wraz z pełnym zakresem badań archeologicznych i architektonicznych. Zastosowane rozwiązania pozwoliły zabezpieczyć i wyeksponować najcenniejsze odkryte relikty gotyckie i renesansowe oraz przedstawić w czytelny sposób zarówno historię zamku, jak i kolejne fazy działań konserwatorskich.

Fot. Pan Pstryk, panpstryk.pl

Fot. Pan Pstryk, panpstryk.pl

Kategoria: utrwalenie wartości zabytkowej obiektu

Laureat:
Kościół św. Wojciecha i św. Stanisława Biskupa w Kaliszu (woj. wielkopolskie)
Nagroda przyznana została Parafii Rzymskokatolickiej Ordynariatu Polowego Świętego Wojciecha i Świętego Stanisława Biskupa w Kaliszu za modelowe, wykonane na podstawie kompleksowych badań i szeroko zakrojone prace konserwatorskie. Działania te utrwaliły i uczyniły oryginalną formę i estetykę obiektu przy jednoczesnym zachowaniu integralności i autentyczności jego substancji zabytkowej.

Fot. Damian Kwiecień, Gorek Restauro Sp. z o.o. Sp. k.

Fot. Damian Kwiecień, Gorek Restauro Sp. z o.o. Sp. k.

Wyróżnienia:

- Budynek dawnej dyrekcji Stoczni Gdańskiej przy ul. Doki 1 w Gdańsku (woj. pomorskie)
- Komisja konkursowa przyznała wyróżnienie Stoczni Cesarskiej Development Sp. z o.o. za wykonaną z wielką starannością i dbałością o szczegóły rewaloryzację, stanowiącą istotny wkład w proces rewitalizacji i utrwalenia substancji zabytkowej kompleksu historycznej stoczni.

Fot. Tomasz Błyskosz, Oddział Terenowy NID w Gdańsku

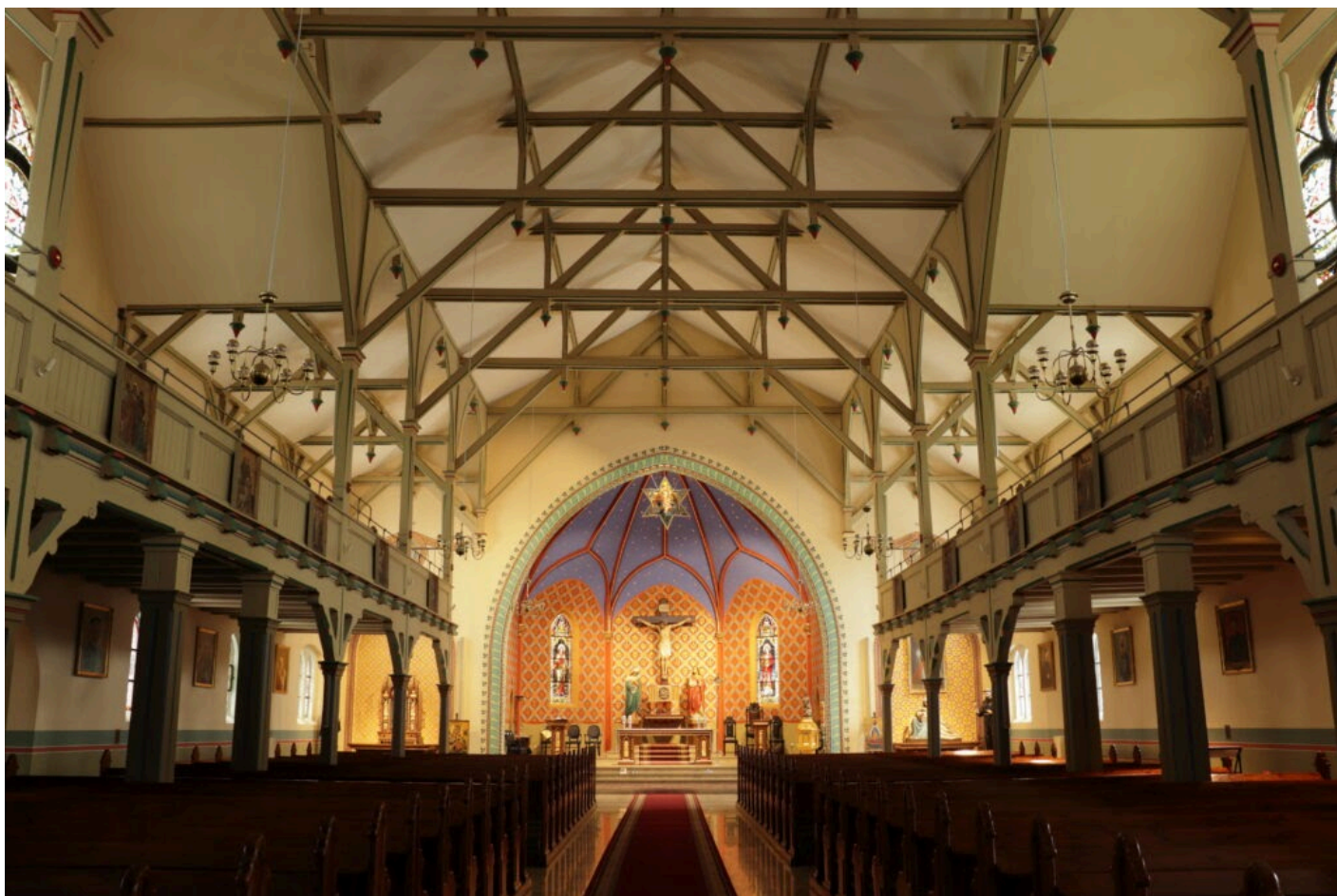
- Kamienica przy ul. Poznańskiej 50 w Poznaniu (woj. wielkopolskie)
Wyróżnienie przyznane zostało Wspólnocie Mieszkaniowej Poznańska 50 w Poznaniu za kompleksowe prace konserwatorskie i budowlane, wykonane na podstawie wyników starannie przeprowadzonych badań obiektu. Prace te utrwaliły substancję zabytkową i przywróciły w pełni historyczną estetykę secesyjnej kamienicy czynszowej.

Fot. FOTOGRAFy, fotografu.eu

- Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny - Gwiazda Morza w Sopocie (woj. pomorskie)
Jury wyróżniło Parafię Rzymskokatolicką Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej – Gwiazdy Morza w Sopocie za utrwalenie substancji zabytkowej poprzez wykonanie kompleksowych prac obejmujących bryłę oraz wnętrze kościoła. Ważny zakres prac stanowiło przywrócenie historycznych materiałów oraz wyeksponowanie oryginalnych elementów wystroju poddanych konserwacji zachowawczej.

Fot. Krystyna Babnis, Oddział Terenowy NID w Gdańsku

Kategoria: rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu

Laureat:

Zespół pałacowo-parkowy w Rakoniewicach, obecnie siedziba Urzędu Gminy Rakoniewice (woj. wielkopolskie)

Nagroda przyznana została Gminie Rakoniewice za wykonanie prac służących zachowaniu integralności i utrwaleniu autentyczności substancji zabytkowej zespołu pałacowo-parkowego, w której obecnie znajduje się siedziba Urzędu Gminy. Przeprowadzone prace pozwoliły na uratowanie dawnego założenia rezydencjonalnego przed postępującą degradacją oraz przywróciły historyczne walory krajobrazu kulturowego.

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego Gminy Rakoniewice

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego Gminy Rakoniewice

Wyróżnienia:

- Fort VII COLOMB w Poznaniu – Muzeum Martyrologii Wielkopolan (woj. wielkopolskie)

Wyróżnienie dla Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości przyznane zostało za utrwalenie i rewaloryzację substancji zabytkowej fortu – siedziby Muzeum Martyrologii Wielkopolan, przeprowadzone z pietyzmem i szacunkiem dla historycznej przestrzeni i detali.

Fot. Przemysław Jurkiewicz, Muzeum Martyrologii Wielkopolan - Fort VII, oddział Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości

- Park pałacowy w Zielonej Górze-Zatoniu (woj. lubuskie)

Kapituła konkursowa wyróżniła Miasto Zieloną Górę za rewaloryzację parku i architektury ogrodowej, która przywróciła integralność całego założenia pałacowo-parkowego oraz historyczne wartości krajobrazu kulturowego.

Fot. Michał Adamczewski

- Most kolejowy na rzece Borui w Bytowie (woj. pomorskie)
Kapituła przyznała wyróżnienie Gminie Bytów za udane działania konserwatorskie i za zagospodarowanie otoczenia, które wyeksponowały zabytek oraz uczyniły okolicę mostu jedną z ważniejszych przestrzeni rekreacyjnych miasta.

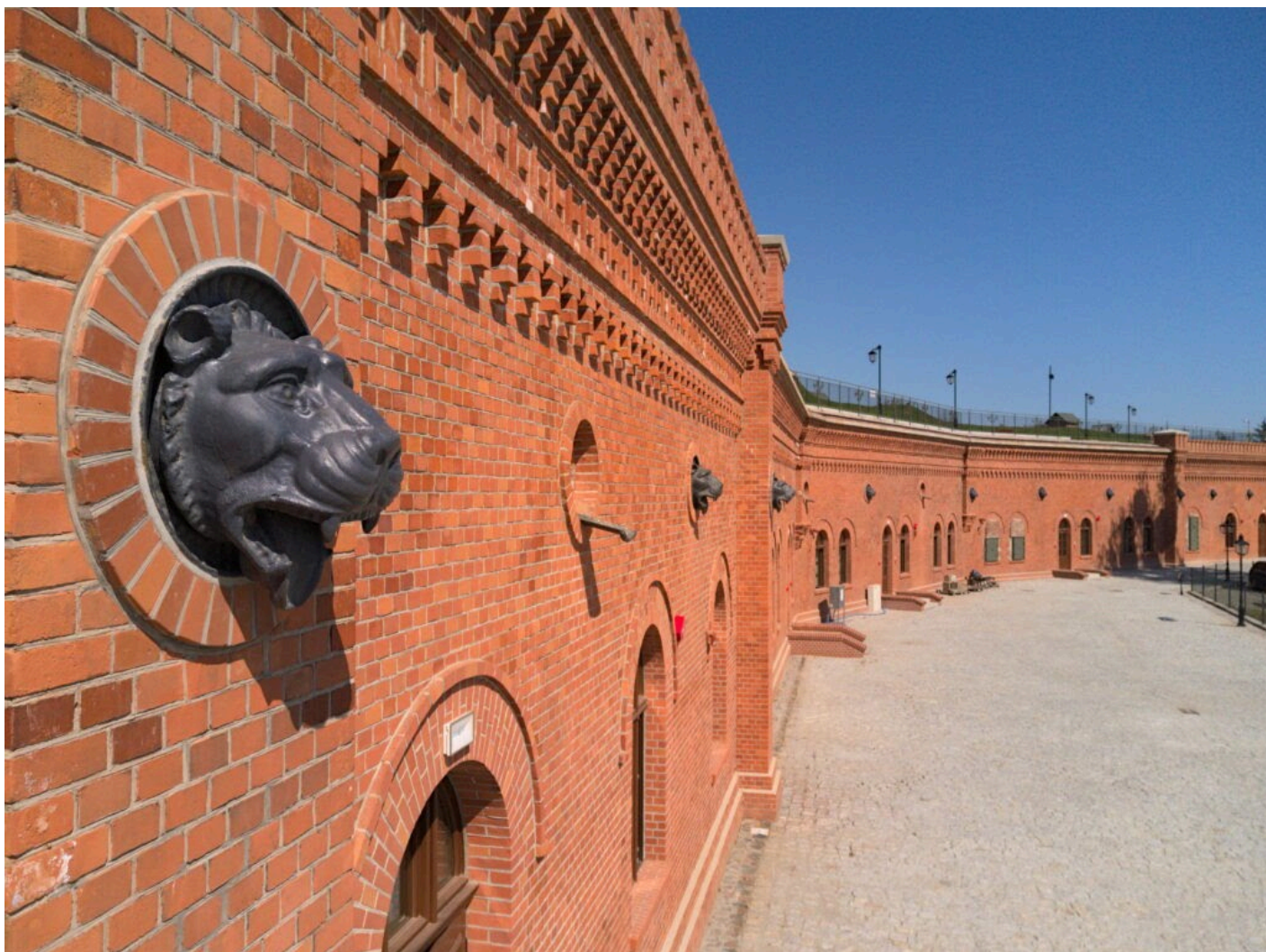
Fot. Maciej Czapiewski, Urząd Miejski w Bytowie

Kategoria: adaptacja obiektów zabytkowych

Laureat:

Koszary Bramy Chełmińskiej Twierdzy Toruń – Muzeum Twierdzy Toruń (woj. kujawsko-pomorskie)

Nagrodę otrzymało Muzeum Okręgowemu w Toruniu za utrwalenie oryginalnej substancji zabytkowej oraz za prace przeprowadzone z poszanowaniem autentyczności i integralności, przystosowujące wnętrza i otoczenie zabytku do nowej funkcji muzealnej.

Fot. Adam Kowalkowski, Muzeum Okręgowe w Toruniu

Fot. Adam Kowalkowski, Muzeum Okręgowe w Toruniu

Wyróżnienia:

- Magazyn solny, obecnie Muzeum Regionalne w Drawsku Pomorskim (woj. zachodniopomorskie)

Jury przyznało wyróżnienie Gminie Drawsko Pomorskie za adaptację dawnego magazynu solnego na cele muzealne, przeprowadzoną przy maksymalnym zachowaniu substancji zabytkowej, z uwzględnieniem historycznej struktury i ekspozycji poszczególnych faz przebudowy obiektu.

Fot. Elżbieta Hołubczat, Urząd Miejski w Drawsku Pomorskim

- Zespół dworca kolejowego, obecnie Miejskie Centrum Kultury, Aktywności i Promocji Gminy „Stacja Kultury” w Świeradowie Zdroju (woj. dolnośląskie)

Wyróżnienie przyznane zostało Miejskiemu Centrum Kultury, Aktywności i Promocji Gminy „Stacja Kultury” w Świeradowie Zdroju za realizację konserwatorską, która przywróciła miastu zespół zabudowań historycznego dworca, umożliwiając jego wykorzystanie jako ośrodka kultury. Nową funkcję wprowadzono przy maksymalnym zachowaniu oryginalnej substancji zabytkowej.

Fot. Wiesław Biernat, FOTOplus Świeradów Zdrój

- Łaźnia, obecnie budynek galeryjno-muzealny przy ul. Bohaterów Westerplatte 2 w Zawierciu (woj. śląskie)
Kapituła konkursowa przyznała wyróżnienie Gminie Zawiercie za działania konserwatorskie i adaptacyjne, które pozwoliły na wydobyć i wyeksponować wartości zabytkowych łaźni przy jednoczesnym podporządkowaniu im prac związanych z dostosowaniem obiektu do pełnienia funkcji galeryjno-muzealnych.

Fot. Ewa Waryś, Pracownia Terenowa NID w Katowicach

Kategoria: architektura i budownictwo drewniane

Laureat:

Dworzec kolejowy, obecnie restauracja „Lokomotywa” w Puszczykowie (woj. wielkopolskie)

Nagrodę przyznano właścicielom - Katarzynie i Zbigniewowi Bekasiakom za przeprowadzone z pietyzmem działania konserwatorskie, które uczyniły historyczny wygląd drewnianego dworca. Do adaptacji wnętrza wykorzystano oryginalne elementy pierwotnego wyposażenia, które przyczyniły się do zachowania integralności zabytku.

Fot. Jacek Matuszak, Studio FOTOMATART

Fot. Jacek Matuszak, Studio FOTOMATART

Wyróżnienia:

- Kościół Świętego Michała Archanioła w Szalowej (woj. małopolskie)

Kapituła przyznała wyróżnienie Parafii Rzymskokatolickiej Świętego Michała Archanioła w Szalowej za kompleksowe badania i prace konserwatorskie, które pozwoliły zachować jednolity i kompletny charakter zabytkowego kościoła parafialnego. Działania prowadzone były z najwyższym poszanowaniem autentyczności i integralności unikalnej barokowej kompozycji jego wnętrza.

Fot. Mariusz Machynia, Oddział Terenowy NID w Krakowie

- Willa Koliba – Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza w Zakopanem (woj. małopolskie)

Komisja konkursowa wyróżniła Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego – Instytucję Kultury Województwa Małopolskiego za kompleksowe prace konserwatorskie i budowlane wykonane z pełnym poszanowaniem historycznej substancji i formy zabytku.

Fot. Zbigniew Moździerz, Muzeum Tatrzańskie im. Doktora Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem

- Dom przy pl. Czarnieckiego 10 w Tykocinie (woj. podlaskie)

Jury przyznało wyróżnienie właścicielce domu – Marii Markiewicz za prace konserwatorskie drewnianego budynku mieszkalnego przeprowadzone z zastosowaniem tradycyjnych technik budowlanych, poprzedzone wykonaniem niezbędnych ekspertyz. Przeprowadzone procesy pozwoliły zachować materiał i formy typowe dla historycznego budownictwa regionu.

Fot. Tomasz Markiewicz

Kategoria: zabytki techniki

Laureat:
Wiatrak holender w Pyzdrach (woj. wielkopolskie)
Nagroda przyznana została Gminie i Miastu Pyzdry za wyjątkowo staranną konserwację wiatraka holendra, przeprowadzoną z maksymalnym zachowaniem elementów struktury budowlanej i wyposażenia obiektu – cennego świadka kulturowego krajobrazu Wielkopolski.

Fot. Aleksander Ciesielski

Fot. Teresa Palacz, Oddział Terenowy NID w Poznaniu

Wyróżnienia:

- Młyn wodny, następnie elektryczny, w Wiercicy (woj. śląskie)

Wyróżnienie przyznane zostało właścicielom - Annie i Andrzejowi Dobrowolskim za konsekwentnie prowadzone prace konserwatorskie, podjęte z dużą starannością i dbałością o detale, które poprawiły stan techniczny unikatowego młyna przy jednoczesnym zachowaniu jego funkcji.

Fot. Dorota Bajowska, Pracownia Terenowa NID w Katowicach

- Zespół zakładu hutniczego w Maleńcu (woj. świętokrzyskie)

Wyróżnienie przyznane zostało Zabytkowemu Zakładowi Hutniczemu w Maleńcu – Instytucji Kultury Powiatu Koneckiego za prace konserwatorskie zachowujące autentyczność zespołu zabytkowego huty, podkreślające wartość użytkową obiektu dawnej techniki i umożliwiające podjęcie w nim działań edukacyjnych przybliżających rozwój gospodarczy regionu.

Fot. Katarzyna Gritzmann